

استاد بازیافت داده‌ها شوید Backup خود را بازگردانی کنید

همان گونه که هر شب، ساعت را برای صبح فردا کوک می‌کنید، پشتیبان‌گیری (backup؛ بک‌آپ) از داده‌ها نیز حتماً به یکی از کارهای روزمره شما تبدیل شده است. می‌دانیم که وقتی فاجعه رخ می‌دهد، آن فایل‌های پشتیبان بلافاصله برای نجات می‌آیند، و همه داده‌های ارزشمند شما را باز ذخیره (restore) می‌کنند.

با آن که به طور منظم از داده‌های خود بک‌آپ تهیه می‌کنیم، ممکن است تا به حال نیازی به بازذخیره‌سازی آنها نداشته‌ایم، که البته نوعی خوش‌شانسی است. اما وقتی با یک دیسک سخت خراب روبه‌رو شوید که دیگر بوت نمی‌کند، مطمئناً به اطلاعاتی درباره بازذخیره‌سازی داده‌ها از روی فایل بک‌آپ نیاز خواهید داشت.

دور انداختن دیسک سخت

با آن که فایل‌های پشتیبان برای داده‌های مهم ضروری هستند، اگر روشی عملی برای بازگرداندن آنها به هنگام وقوع فاجعه وجود نداشته باشد بلااستفاده‌اند. برنامه‌های پشتیبان‌گیری امروزی به شما کمک می‌کنند که یک سی‌دی، دی‌وی‌دی، یا دیسک فلاپی بوت‌شدنی بسازید تا بتوانید برای بازیافت داده‌های ذخیره‌شده بر روی رسانه حاوی فایل پشتیبان بهره بگیرید. با استفاده از یکی از این دیسک‌ها یا فلاپی‌ها، می‌توانید کامپیوتر خود را مستقیماً با آن رسانه بک‌آپ بوت کنید، که

حاوی برنامه‌ای است که شما را به طرف عملیات بازذخیره‌سازی داده‌ها هدایت خواهد کرد.

پیش از استفاده از رسانه مربوط به مواقع اضطراری (emergency disk) برای بازذخیره‌سازی داده‌ها، ابتدا لازم است که دیسک سخت مرده خود را درست یا تعویض کنید. منظورمان از «دیسک سخت مرده» دیسکی است که بایوس (BIOS) کامپیوتر شما نمی‌تواند آن را شناسایی کند، یا اگر بایوس آن را شناسایی کند، یک پیام خطا درباره خرابی دیسک سخت صادر می‌کند، مثلاً پیام زیر را می‌دهد:

Primary master hard disk failure

برای بازذخیره داده‌ها، لازم است دیسک سخت خود را عوض کنید، دیسک یا دیسکت مواقع اضطراری را در دیسکران یا دیسک‌تران قرار دهید، و دستورالعمل‌های روی صفحه‌نمایش را برای اجرای عملیات بازیافت دنبال کنید. اگر یک بک‌آپ کامل از سیستم خود تهیه نکرده باشید (یعنی، یک تصویر آینه‌ای از دیسک سخت نساخته باشید)، قادر نخواهید بود که از این روش بهره بگیرید. در مقابل، لازم است که ویندوز را از اول بر روی دیسک سخت جدید خود نصب کنید و سپس پیش از آن که بتوانید فایل‌ها را که پیشتر پشتیبان‌گیری کرده‌اید بازذخیره کنید لازم است **نرم‌افزار بک‌آپ خود را نصب کنید.**

اگر یک بک‌آپ کامل (تصویر آینه‌ای) از سیستم خود تهیه کرده باشید، ما در عملیات

بازذخیره محیط ویندوز و داده‌ها در این مقاله به شما کمک خواهیم کرد، و از برنامه True Image محصول Acronis به عنوان یک مثال عملی از طرز کار این نوع نرم‌افزار پشتیبان‌گیری و عملیات بازیافت بهره گرفته‌ایم.

زمان بازذخیره‌سازی

یکی از مواد ضروری در دستور آشپزی پشتیبان‌گیری، دیسک (یا دیسکت) مواقع اضطراری (emergency disk) است که در زمان پشتیبان‌گیری ساخته‌اید. هرچند، بعضی از برنامه‌های پشتیبان‌گیری، مانند برنامه Norton Ghost فقط دیسک اصلی خود را از شما می‌خواهند (نه یک دیسک مواقع اضطراری).

بدون آن دیسک مواقع اضطراری یا دیسک اصلی، قادر نخواهید بود که کامپیوتر خود را با استفاده از نرم‌افزار پشتیبان‌گیری بوت کنید، اما بدین معنی نیست که نمی‌توانید سیستم خود را بازذخیره کنید؛ همچنان که پیشتر ذکر کردیم، لازم است که ویندوز را روی دیسک سخت جدید خود نصب کنید، نرم‌افزار پشتیبان‌گیری را از نو نصب کنید، و سپس فایل یا فایل‌های بک‌آپ را با استفاده از دیسک‌های بک‌آپ بازذخیره کنید. اما دیسک بوت می‌تواند خیلی در وقت شما صرفه‌جویی به وجود بیاورد، چون به شما کمک

می‌کند که بلافاصله سیستم خود را در دیسک سخت جدید بدون نصب ویندوز بازذخیره کنید.

بازذخیره‌سازی داده‌های بک‌آپ شاید عملیاتی دشوار به نظر برسد، اما بسیار ساده است زیرا برنامه پشتیبان‌گیری در عملیات شما را هدایت خواهد کرد. در حقیقت، تنها مسئله ممکن است بوت کردن با دیسک مواقع اضطراری باشد، و این نیز فقط وقتی رخ می‌دهد که بایوس شما روی حالت بوت خودکار از روی سی‌دی تنظیم نشده باشد، و شما خودتان باید این کار را به طور دستی انجام دهید.

پس از آن که دیسک سخت جدید خود را نصب کردید، کامپیوتر را روشن کنید و سی‌دی یا دیسک مواقع اضطراری را در دیسکران قرار دهید و کامپیوتر را بازراه‌اندازی کنید (چون در این نقطه در ویندوز نیستید، لازم است که دکمه restart یا دکمه برق کامپیوتر را بزنید). بایوس باید متوجه شود که سیستم‌عاملی روی دیسک سخت وجود ندارد و به طور خودکار برای بوت کردن کامپیوتر باید به سی‌دی یا فلاپی نگاه کند. اگر دیدید که نرم‌افزار راه‌اندازی شد خوش اقبال هستید؛ اما اگر سیستم یک پیام خطا صادر کرد، لازم است وارد بایوس بشوید.

اگر اولین بار است که وارد بایوس می‌شوید خیلی از خراب شدن کامپیوتر به دلیل ورود به بایوس نترسید، زیرا تا زمانی که تغییری در آن به وجود نیاید و ذخیره آن تغییرات را تأیید نکنید صدمه‌ای به سیستم وارد نخواهد شد. حال که این نکته را گفتیم، این نکته را نیز می‌گوییم که هرگز چیزی را که اطلاعاتی درباره آن ندارید در بایوس تغییر ندهید، بسیاری از گزینه‌های بایوس می‌توانند

اثرات عمیقی روی کارایی سیستم بگذارند. نظر به این که بایوسها در کامپیوترهای مختلف فرق می‌کنند، باید پیش از تغییر دادن ترتیب بوت به دفترچه راهنمای مادربرد کامپیوتر خود مراجعه کنید و بخش دستورالعمل‌های بایوس را در آن بخوانید. در اینجا یک سناریوی نمونه را با استفاده از بایوس Phoenix شرح داده‌ایم.

در منوی اصلی Phoenix، از کلیدهای یکمکانی صفحه‌کلید برای انتخاب گزینه Advanced BIOS Features بهره بگیرید و کلید Enter را بزنید. در صفحه Advanced BIOS Features، گزینه First Boot Device را انتخاب کنید، کلید Enter را بزنید، و در منویی که ظاهر می‌شود، گزینه CD ROM را انتخاب کنید (اگر از یک دیسک فلاپی برای بوت استفاده می‌کنید، گزینه Removable را انتخاب کنید) و کلید Enter را بزنید. برای خروج از صفحه Advanced BIOS Features کلید ESC را بزنید، گزینه Save & Exit Setup را انتخاب کنید، کلید Y را برای تأیید اصلاحات بزنید، و کلید Enter را بزنید.

بایوس پس از بازراه‌اندازی کامپیوتر، سی‌دی یا فلاپی بوت‌شدنی را شناسایی خواهد کرد و برنامه بک‌آپ را به اجرا درخواهد آورد. نرم‌افزار ویژه‌ای که ما استفاده می‌کنیم (Acronis True Image)، ابتدا یک صفحه مقدماتی را به نمایش درمی‌آورد که در آن سه گزینه وجود دارد: راه‌اندازی نسخه کامل (full version)، که شامل دستگاه‌رانهای (driver) برای وسایل USB، PC Card، و SCSI

است؛ راه‌اندازی نسخه امن (safe version)، که شامل پشتیبانی از وسایل ذکر شده نیست؛ یا بوت به ویندوز. Acronis توصیه می‌کند که نسخه کامل نرم‌افزار را برای فراهم کردن پشتیبانی از وسایل مختلف به اجرا درآورید، اما اگر یک بک‌آپ را روی یک دیسک سخت IDE استاندارد بازذخیره می‌کنید، می‌توانید هم از گزینه اول و هم از گزینه دوم بهره بگیرید.

پس از انتخاب یکی از گزینه‌های نسخه کامل یا نسخه امن برنامه True Image، برنامه پنجره اصلی خود را به نمایش درمی‌آورد، که چند امکان را فراهم می‌سازد. گزینه دوم، Recovery، به شما امکان خواهد داد که تصویر دیسک سخت قدیمی خود را در دیسک سخت جدید بازذخیره کنید، در نتیجه، روی آن کلیک کنید تا Next کلیک کنید تا به پنجره Archive Selection بروید، که در آن می‌توانید فایل تصویری‌ای را بیابید که بیشتر ساخته‌اید. فایل‌های بک‌آپ True Image از بسط فایل «TIB» بهره می‌گیرند، در نتیجه، یک فایل TIB را انتخاب کنید که نماینده آخرین تصویر از دیسک سخت سیستم شما بوده است و روی Next کلیک کنید.

در پنجره بعدی، گزینه Restore Disks Or Partitions را برای بازذخیره کامل تصویر در دیسک سخت جدید خود انتخاب کنید و روی Next کلیک کنید. وقتی پنجره بعدی تصویر دیسک سخت را به نمایش درآورد، آن را انتخاب کنید، روی Next کلیک کنید، و سپس دیسک سخت (یا پارتیشن درایو)

جدید خود را بر روی پنجره بعدی انتخاب کنید، و روی Next کلیک کنید. حال لازم است که نوع پارتیشن بازذخیره شده را انتخاب کنید، و نظر به این که این تصویر به صورت درایو یا پارتیشن سیستم عمل می کند، گزینه Active را انتخاب کنید و روی Next کلیک کنید. (True Image به طور خودکار نوع پارتیشن اولیه

[primary partition] را انتخاب می کند، در نتیجه، نوع پارتیشن بازذخیره شده باید از قبل Active باشد.)

حال True Image این امکان را در اختیار شما می گذارد که اندازه و مکان پارتیشن بازذخیره شده را مشخص کنید. اندازه حداقل پارتیشن که به وسیله True Image به نمایش درمی آید نماینده مقدار داده هایی است که در تصویر موجود است، اما شما نباید پارتیشن خود را محدود به آن اندازه حداقل کنید چون بعداً به هنگام نصب برنامه های اضافی یا ذخیره داده های بیشتر برایتان مشکل به وجود خواهد آمد.

دست کم ۵ گیگابایت فضای اضافی را برای پارتیشن سیستم اختصاص بدهید، و بقیه را به عنوان فضای آزادی باقی بگذارید که قادر خواهید بود بعداً در ویندوز فرمت و پارتیشن کنید. اگر دیسک سخت خود را از قبل طبق اندازه پارتیشنهایی که مورد نظرتان است فرمت کرده باشید، نیازی به تغییر دادن اندازه پارتیشن نخواهد داشت. به عنوان مثال، اگر دیسک سخت قدیمی ۱۲ گیگابایتی خود را با یک دیسک سخت جدید ۶۰ گیگابایتی عوض کرده باشید و روی این دیسک سخت جدید یک پارتیشن ۱۸ گیگابایتی ساخته باشید، پس از بازذخیره سازی، فضای ذخیره باقیمانده بر

روی دیسک سخت جدید بر روی دیسک به صورت فرمت نشده باقی خواهد ماند، و تا زمانی که آن را فرمت نکنید نخواهید توانست از آن بخش بهره بگیرید. با آن که از لحاظ فنی می توان تصویر ۱۲ گیگابایتی را در یک پارتیشن ۶۰ گیگابایتی که شامل کل فضای دیسک سخت جدید است بازذخیره کرد، بهتر است یک پارتیشن سیستم مجزا بسازید، زیرا در مجموع ذخیره همه داده های کامپیوتر شامل فایل های سیستم در یک پارتیشن کارآمد نیست.

اگر نرم افزار بک آپ به شما امکان می دهد که پارتیشنهای جدیدی را در فضای باقیمانده بر روی دیسک سخت جدید خود در زمان عملیات بازذخیره سازی بسازید، بهتر است این کار را در این زمان انجام دهید. هرچند، اگر ساخت پارتیشن جدید را به بعد از بازذخیره سازی موکول کنید می توانید از برنامه Disk Management در ویندوز اکس پی برای ساخت و فرمت کردن پارتیشنها بهره بگیرید. برای ویندوزهای قدیمی تر، بهتر است از برنامه ای چون Norton Partition Magic بهره گرفت، البته، برنامه FDISK ویندوز نیز می تواند این وظیفه را به خوبی انجام دهد ولی کار با آن دشوارتر است.

دوباره به مثال True Image باز می گردیم. روی Next پس از انتخاب اندازه پارتیشن بازذخیره کلیک کنید. در پی آن، True Image از شما می پرسد که آیا می خواهید یک حرف نماینده دیسک منطقی به پارتیشن بازذخیره اختصاص بدهید یا نه. نظر به این که این پارتیشن، پارتیشن سیستمی شما خواهد بود، انتخاب «C» توصیه شده را بپذیرید و روی Next کلیک کنید. در پنجره ای

که خواهد آمد، می توانید گزینه های «بررسی بک آپ پیش از بازذخیره سازی» و «بررسی سیستم فایل پس از بازذخیره سازی» را انتخاب کنید. بررسی سیستم فایل خوب است، اما اگر فقط یک تصویر بک آپ داشته باشید، وقتان را برای بررسی بک آپ تلف نکنید چون اگر خراب باشد، چاره دیگری جز نصب مجدد ویندوز از ابتدا نخواهید داشت. روی Next کلیک کنید.

پنجره بعدی از شما می پرسد که آیا می خواهید که یک پارتیشن یا دیسک سخت دیگر را از روی آرشیو بک آپ بازذخیره کنید یا نه، نظر به این که فقط درایو سیستم خود را بازذخیره می کنید، گزینه No, I Do Not را انتخاب کنید و روی Next کلیک کنید. سرانجام، یک پنجره تأییدگیری خواهید دید که فایل بازیافت، پارتیشن مقصد، و پارتیشن بازذخیره را نمایش می دهد. اگر همه چیز طبق برنامه بود، روی Proceed کلیک کنید و در زمانی که نرم افزار، تصویر بک آپ شما را بازذخیره می کند استراحتی کنید.

پس از آن که عملیات کامل شد، True Image یک پنجره تأییدیه را نمایش می دهد که مشخص می کند که نرم افزار به طور موفق بک آپ شما را بازگردانی کرده است. سپس وقتی True Image به پنجره اصلی باز می گردد، روی Operations و Exit برای خروج از True Image و بازراه اندازی کامپیوتر کلیک کنید.

کتابهای

انتشارات ریزپردازنده را می‌توانید مستقیماً از کیوسک مطبوعاتی

ششمی (ششمیه شماره ۲)

تهیه فرمایید

نشانی: تهران، میدان انقلاب،
ابتدای کارگرشمالی، روبروی
سازمان انتقال خون
تلفن: ۶۶۹۲۳۷۷۷

می‌کند که از نرم‌افزار پشتیبان‌گیری خود برای آزمایش فایل‌های بک‌آپ خود بهره بگیرید. به عنوان مثال، True Image حاوی برنامه‌ی Check Archive Wizard است که سلامت آرشیوهای شما را بررسی می‌کند. بالاخره، وقتی دیسک سخت خراب شود، امکان ساخت یک بک‌آپ جدید را نخواهید داشت. بنابراین، همیشه باید مطمئن باشید که فایل‌های بک‌آپ شما آماده‌ی بازذخیره شدن هستند. □

پس از آن که بازگردانی بک‌آپ را در دیسک سخت جدید کامل کردید، صحت داده‌ها و عملکرد درست سیستم را بررسی کنید. اگر محیط ویندوز شما ناپایدار باشد، باید بلافاصله همه‌ی فایل‌ها و تنظیمات خود را در یک بک‌آپ ذخیره کنید چون اگر برنامه‌ی بک‌آپ، فایل‌های بک‌آپ را به درستی بازگردانی نکرده باشد ممکن است لازم باشد که ویندوز را از نو نصب کنید. اگر بازذخیره‌سازی موفقیت‌آمیز باشد و بک‌آپ‌های سایر پارتیشن‌های دیسک سخت قدیمی را داشته باشید، حالا می‌توانید آن بک‌آپ‌ها را نیز در دیسک سخت جدید بازذخیره کنید.

زیبایی برنامه‌های پشتیبان‌گیری‌ای که فایل‌های تصویری از دیسک سخت یا پارتیشن می‌سازند آن است که آنها کل سیستم فایل را به همراه سیستم‌عامل و سایر فایل‌ها در دیسک سخت جدید کپی می‌کنند، بدین معنی که لزومی ندارد که پیش از بازگردانی فایل بک‌آپ، خود را درگیر فرمت کردن و پارتیشن کردن دستی دیسک سخت کنید. با وجود این، همه‌ی نرم‌افزارهای پشتیبان‌گیری مشابه نیستند، در نتیجه، دستورالعمل‌های نرم‌افزار خود را برای آماده‌سازی دیسک سخت جدید پیش از بازذخیره‌سازی دنبال کنید. همچنین، اگر فقط بک‌آپ‌هایی می‌سازید که فقط حاوی فایل‌های مهم شما هستند و نه تصویر دیسک سخت، لازم است که دیسک سخت را عوض کنید، ویندوز را از نو نصب کنید، نرم‌افزار پشتیبان‌گیری را نصب کنید، و فایل‌های خود را بازذخیره کنید.

با آن که ممکن است هیچ‌گاه با خرابی دیسک سخت برخورد نکنید، باز هم عقل حکم

برگزیده مقاله‌های ماهنامه ریزپردازنده

در کتاب جدید انتشارات ریزپردازنده:

● همه چیز درباره اینترنت

□ قیمت: ۲۰۰۰ تومان

□ برای دریافت کتاب فوق مبلغ ذکرشده را به حساب جاری شماره ۲۹۱۷ بانک ملی ایران شعبه کسری (کدشعبه ۱۸۵) تهران به نام **علیرضا محمدی فر** (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملی ایران) واریز کنید و اصل فیش را به همراه فرم زیر به نشانی مجله (تهران، صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۶۵۹۱، مجله ریزپردازنده) ارسال نمایید.

□ تلفن:

□ نام و نام خانوادگی:

□ نشانی: